

Република България
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

§ 1. В чл. 47, ал. 1, изречение първо, след думата „ответникът“ се добавя „в продължение на един месец“. Създава се изречение трето: „Невъзможността да бъде намерен ответника, следва да бъде констатирана с най-малко три посещения на адреса с интервал от поне една седмица между всяко от тях.“

§ 2. В чл. 47, ал. 3, изречение първо, думите „съдът указва на ищеца да представи справка за неговата адресна регистрация“ се заменят със „съдът служебно извършва проверка за неговата адресна регистрация“.

§ 3. В чл. 71, ал. 2, след думата „имот“ се добавя „както и когато предмет на делото са вещни права върху имот при искове за съществуване, за унищожаване или за разваляне на договор и за сключване на окончателен договор“.

§ 4. В чл. 104 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 6:

“6. исковете, независимо от тяхната цена, съединени в една искова молба с иск, подсъден на окръжен съд, ако подлежат на разглеждане по реда на същото производство;“

2. Досегашната т. 6 става т. 7.

§ 5. В чл. 210, ал. 2 се създава изречение второ: „Не се допуска разделяне на искове, които се намират във връзка с предмета на делото, освен ако подлежат на разглеждане по реда на различни производства.“

§ 6. В чл. 303, ал.1 се създават нови точки 8 и 9 със следното съдържание:

„8. закона, въз основа на който е било решено делото, е обявен от Конституционния съд за противоречащ на Конституцията;

9. с тълкувателно решение е прието друго тълкуване на разпоредба от нормативен акт, въз основа на която е било решено делото.“

§ 7. В чл. 305, ал. 1 се създава нова точка 6 със следното съдържание:

„6. в случаите по чл. 303, ал. 1, т. 8 – от обнародване в “Държавен вестник” на решението на Конституционния съд, а в случаите по чл.303, ал. 1, т. 9 – от датата на постановяване на тълкувателното решение, посочена в него.“

§ 8. В чл. 411 ал. 1 се изменя така:

„(1) Заявлението се подава до районния съд по постоянния адрес или по седалището на длъжника, който в тридневен срок извършва служебна проверка на местната подсъдност. Ако съдът прецени, че делото не му е подсъдно, той го изпраща на надлежния съд.“

§ 9. В чл. 417 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2 след думата „учреждения“ се добавя съюзът „и“, а думите „и банките“ се заличават;

2. Създава се т. 10:

„10. документ или извлечение от счетоводни книги, с които се установяват вземания на банките.“

§ 10. В чл. 418, ал. 5 се създава изречение второ: “Съдебният изпълнител незабавно изпраща до съда копие от съобщението, с което е връчена заповедта за изпълнение.“

§ 11. В чл. 421 се създава ал. 3:

„(3) Когато възражението е подадено от едно от задължените лица, съдът може да спре изпълнението само по отношение на това лице.“

§ 12. Член 430 се изменя така:

„Чл. 430. Съдебният изпълнител назначава особен представител на длъжника в случаите по чл. 47 и 48.“

§ 13. В чл. 432, т. 2 след думата „взискателя“ се добавя: „а в случаите, когато публичната продан е обявена – след изричното съгласие на длъжника“.

§ 14. В чл. 435 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думата „обжалва“ се добавя „оценката, определена или приета от съдебния изпълнител при извършването на описа“;

2. В ал. 4:

а) създава се ново изречение второ: „Жалбата на третото лице спира изпълнението по отношение на тези вещи.“;

б) досегашното изречение второ става изречение трето.

3. Създава се нова ал. 5:

„(3) Лицата по ал. 3 и 4 може да обжалват действията на съдебния изпълнител на основание допуснати нарушения при подготовката и провеждането на публичната продан, засягащи надлежното уведомяване, опис и оценка.“

4. Създава се нова ал. 6:

4. „(5) Право на обжалване по ал. 4, в случаите когато не участват като наддавачи, имат присъединените ипотекарни и заложни кредитори, съответно кредиторите по чл. 459, когато обект на постановлението за възлагане е ипотекираната, заложената, възбранената или запорираната вещ.“

5. Алинея 5 става алинея 7

§ 14. В чл. 446 ал. 1 се изменя така:

(1) Ако изпълнението е насочено върху трудовото възнаграждение или върху друго каквото и да е възнаграждение за труд, както и върху пенсия, чийто размер е над минималната работна заплата, удържането се извършва при спазване на ограниченията, определени в акт на Министерския съвет.“

§ 15. В чл. 454, ал. 1 думите „30 на сто“ се заменят с „20 на сто“.

§ 16. В чл. 468 се правят следните изменения и допълнения :

1. В ал. 1 се създава изречение трето: „Началната цена при първата публична продан не може да бъде по-ниска от данъчната оценка на имота, когато такава е определена.“;

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За определяне стойността на вещта се назначава нещо лице, с изключение на случаите, когато общата стойност на вещите не надвишава двукратния размер на минималната работна заплата.“;

3. Създава се ал. 3:

„(3) В случаите, когато оценката на вещта е обжалвана пред съда, началната цена на проданта се определя по правилата на ал. 1 и 2 въз основа на оценката, определена от съда.“

§ 17. В чл. 470, ал. 1 думите „за пазене на вискателя или“ се заличават.

§ 18. В чл. 489, ал. 2, изречение второ думите „повече наддавателни предложения“ се заменят със „само едно наддавателно предложение“ и изречение трето се заличава.

§ 19. В чл. 493 се създават т. 3 и 4:

„3. в случаите, когато вискател е обявен за купувач на имота и той не внесе предложената цена в срок, вземането му се намалява с размера на задатъка;

4. в случаите, когато съделител е обявен за купувач на имота и той не внесе предложената цена в срок, той губи съответната част от сумата в размера на задатъка, която му се полага при разпределението; тази сума се разпределя между останалите съделители.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 20. Висящите до влизането в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред.

§ 21. В едномесечен срок от влизането в сила на този закон управителят на Българската народна банка и министърът на правосъдието утвърждават изискванията към Единната среда за обмен на електронни запори.

§ 22. Министерският съвет издава акта по чл. 446, ал. 1 в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 23. До влизането в сила на акта по чл. 446, ал. 1 удържането се извършва при спазване на досегашните ограничения.

§ 24. Относно влезлите в сила решения до влизането в сила на този закон сроковете по новата т. 6 на ал.1 на чл. 305 започват да текат от влизане в сила на този закон.

§ 25. В Кодекса на труда се правят следните изменения:

1. В чл. 210, ал. 4 думите „Гражданския процесуален кодекс“ се заменят с „акт на Министерския съвет“.

2. В чл. 272, ал. 2, думите „Гражданския процесуален кодекс“ се заменят с „акт на Министерския съвет“.

§ 26. В Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, чл. 107, ал. 4, думите „Гражданския процесуален кодекс“ се заменят с „акт на Министерския съвет“.

§ 27. В Закона за държавния служител, чл. 72, ал. 2, думите „Гражданския процесуален кодекс“ се заменят с „акт на Министерския съвет“.

§ 28. В Закона за отбраната и въоръжените сили на Република, чл. 237, ал. 2, думите „Гражданския процесуален кодекс“ се заменят с „акт на Министерския съвет“.

Вносител:

МАЯ МАНОЛОВА

ЧАВДАР ГЕОРГИЕВ

ИВАН ИВАНОВ

ФИЛИП ПОПОВ

КИРЧО КАРАГЪЗОВ

МОТИВИ
КЪМ
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

Принудителното изпълнение представлява важна държавна функция. То служи за ефективно реализиране на изпълнителни титули и по-специално на изпълнението на съдебни решения. Трябва да осигури прозрачно съдебно изпълнение с необходимия съдебен контрол, което да защити интереса на страните в изпълнителното производство.

За да се гарантира справедлив процес, следва да се осигури възможност страните в изпълнителното производство да реализират своите права и задължения.

С направените предложения за изменение в разпоредбата на чл. 47, ал. 1 се цели осигуряване на равнопоставеност на страните при връчването на призовки и съобщения. Залепването на уведомление на вратата или на пощенската кутия ще се извършва едва след като ответникът не е намерен на посочения от него адрес в продължение на един месец. Ненамирането на ответника ще се удостоверява от съответните длъжностни лица с най-малко три посещения на посочения адрес в интервал от поне една седмица между всяко едно от тях. По този начин ще се преустановят случаите на спекулации, най-вече при заповедното и изпълнителното производство при връчването на призовките и съобщенията.

С предложените изменения в разпоредбата на чл. 47, ал. 3 се цели осигуряването на бързина при призоваването. Съдилищата вече разполагат с онлайн достъп до Национална база данни „Население“ по силата на Наредба № 14 от 18.11.2009 г. за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Национална база „Население“ (обн. ДВ, бр. 94 от 2009 г.). Служебното извършване на проверка за адресната регистрация на ответника ще преустанови неоправданото забавяне на съдопроизводството. В същия смисъл е и предложеното изменение в чл. 411 от ГПК. Тъй като заповедното производство е едностранно и длъжникът не може преди издаването на заповедта да направи възражение за местна подсъдност, въвеждането на задължение за съда да направи служебна проверка за постоянния адрес, съответно за седалището, на длъжника, би позволило при необходимост делото навреме да бъде препратено на компетентния съд. Това ще доведе до значително ускоряване на процеса и облекчаване администрирането на правосъдието.

Предлага се промяна, която да уеднакви размера на държавната такса по искове за собственост и по облигационните искове за съществуване, за унищожаване или за разваляне на договор и за сключване на окончателен договор, чиито предмет са вещни права върху недвижим имот.

Оптимизиране на съдопроизводството, ускоряване на съдебния процес и избягване на възможността за постановяване на противоречиви съдебни решения ще се постигне чрез въвеждане на възможността на окръжен съд като първа инстанция да са подсъдни искове, независимо от тяхната цена, съединени в една искова молба с иск, подсъден на окръжен съд, както и чрез забраната съдът да разделя служебно такива искове, които са във връзка с предмета на делото.

С настоящите промени се налага изменение на част от разпоредбите в „Заповедното производство“, в посока поставяне на банките в равностойно положение с останалите правни субекти.

Гарантирана защита на правата на длъжниците ще се осигури чрез назначаване на особен представител в изпълнителното производство в случаите по чл. 47 и чл. 48, осигуряване на законова възможност за спиране на изпълнението по отношение на подалото възражение задължено лице.

Равнопоставеността на страните в изпълнителното производство се реализира и чрез отнемане на възможността кредитора да забавя приключването на процеса с едностранно изявление за спиране на вече обявена публична продан.

Като гаранция, че продажбата ще се реализира при реална пазарна цена, която ще удовлетвори кредитора и защити длъжника, се предоставя възможност оценката, приета от съдебния изпълнител при извършването на описа да бъде обжалвана и се въвежда изискването началната цена при публичната продан да не е по-ниска от данъчната оценка. Облекчава се положението на длъжника с предоставена възможност изпълнителното производство да бъде спряно при внасянето на 20 на сто от цената на задължението. Намаляването от 30 на 20 процента фактически облекчава хода на целия изпълнителен процес. Облекчаване на положението на длъжника се осъществява и чрез въвеждане на изискването началната цена на вещта да се определя във всички случаи от вещо лице, освен ако стойността не надвишава двукратния размер на минималната работна заплата. При обжалване на оценката със съдебното решение съдът се произнася окончателно по началната цена на проданта, което пресича пътя на недобросъвестните длъжници да шиканират процеса. С оглед равнопоставеност на страните в процеса се отнема възможността на вискателя да бъде предоставена вещта за отговорно пазене. С цел гарантиране проданта да се извърши

на реална цена се ограничават правата на наддавача до едно наддавателно предложение.

Диференциран е статутът на купувача-взискател и този на купувач-съделител, с оглед обезпечаване на правата на длъжника по задължението.

Предложението за допълване на чл. 303, ал. 1 от ГПК урежда общо, за всички случаи, последиците от прилагането на противоконституционния закон от гражданския съд.

Новите основания за отмяна по чл. 303, ал. 1, т. 8 и т. 9 следва да се приложат и по отношение на заварените влезли в сила решения, защото те също са решени въз основа на противоконституционен закон или въз основа на неправилно определен точен смисъл на разпоредба от нормативен акт.

Предлаганата промяна в разпоредбата на чл. 418, ал. 5 от ГПК е във връзка с липсата на задължение за съдебния изпълнител да уведомява съда за извършено връчване на заповед за незабавно изпълнение. Към момента на постъпване на частна жалба срещу разпореждането за незабавно изпълнение заедно с възражение по чл. 414 от ГПК съдът не може да прецени допустимостта им, тъй като срокът за тяхното подаване започва да тече именно от връчването на заповедта. С оглед установяването ѝ, се налага да бъдат изисквани доказателства за тези процесуални действия, което допълнително забавя производството.

Законопроектът предлага изменение в нормативната уредба на несеквестрируемостта. Действащият Граждански процесуален кодекс, в частност разпоредбата на чл. 446, е в сила от 1 март 2008 г. Дефинирането на несеквестрируемия доход е в тясна връзка с размера на минималната работна заплата, която към посочената дата съгласно ПМС № 1/11.01.2008 г. за определяне на нов размер на минималната работна заплата за страната е 220 лв. Оттогава до настоящия момент този размер е бил изменян пет пъти, а закрепените в кодекса граници, спрямо които се определят секвестрируемите части, не са били актуализирани нито веднъж. Несъмнено нормата в настоящия си вид има нужда от изменение във връзка с новия размер на минималното месечно възнаграждение, тъй като към 1 януари 2015 г. то е 360 лв. (ПМС № 419/17.12.2014 г. за определяне нов размер на минималната работна заплата за страната). При така изложената фактическа обстановка към момента няма как спрямо което и да е лице да е приложима хипотезата на чл. 446, ал. 1, т. 1, тъй като първата секвестрируема част се отнася до лица с доход в размер между минималната работна заплата и 300 лв. Вследствие на това немалка част от длъжниците търпят по-неблагоприятни условия, тъй като за тях се прилага секвестрируемата част по т. 2 (една трета, съответно – една четвърт от дохода).

С цел установяване на стабилитет на горепосочената норма и съобразяване на обстоятелството, че е неподходящо посочването на конкретни стойности, които подлежат на почти ежегодна актуализация, в нормативен акт от ранга на кодекс, предлагаме този кръг обществени отношения да бъде уреден чрез подзаконов нормативен акт на Министерския съвет.

Тъй като размерът на минималното месечно възнаграждение за страната се определя с Постановление на Министерския съвет, редно е именно този орган да може чрез нарочен акт да актуализира границите, спрямо които се определят секвестрируемите части, които към момента са уредени в чл. 446, ал. 1, т. 1-4 от ГПК.

С оглед прецизиране на текстовете, които препращат към ГПК, предлагаме с преходни и заключителни разпоредби да се изменят нормативните актове, които са в пряка връзка с направеното предложение

С измененията в преходните и заключителни разпоредби се предприемат действия за утвърждаване на изискванията към Единната среда за обмен на електронни запори, с което финансово се облекчава положението на длъжника по отношение на разноските, както се и осигурява бързина на производството по налагане на принудителни мерки.

С настоящите промени се въвежда един справедлив изпълнителен процес, гарантиращ защита на правата на страните в него.

Вносител:

МАЯ МАНОЛОВА

ЧАВДАР ГЕОРГИЕВ

ИВАН ИВАНОВ

ФИЛИП ПОПОВ

КИРЧО КАРАГЪЗОВ